

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegrafulu este Dumineea și Joi'a, la fie-care două septemani cu adănsul Foșiorei — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditura foiei, preafara la 3 r. poste cu bani gat'a prin scrisori frantate, adresate către expeditura. Prețulu prenumerației pentru Săbiu este anul 7 fl. v. a., iar pentru o jumătate de an 3 fl. 50. Pen-

Nr. 93.

ANULU XXIV.

Săbiu 21 Novembre (3 Dec.) 1876.

(trezelealte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre anul 8 fl. ieră pro o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru prinț, și țieri streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a oră cu 7 cr. sirulu, pentru a două'a oră cu 5 1/2, cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Din coridorulu dietei.

Budapest'a 29 Nov. 1876.

M'amu datu josu din galeria, căci de acolo celu multu deca potu stădi fetițele cele posomorite a ministriloru, dar' altu ce interesantu nu mai aflu.

Au disparutu scenele cele interesante din camera, acolo domnesce acum o linisce ne mai pomenita la noi, budgetele se macina unulu dupa altulu cu repediunea vaporelui.

De alta data economulu țierei Zsedényi eră silitu se propuna si siedintie de nöpfe că se mai stempere pruritul de vorbitu alu parștiloru patriei, si si asiă durau desbaterile budgetului cu lunile, acum'a alu doilea economu alu țierei, presiedintele Ghy-czy e silitu se puna rusinea la o parte, si bunaóra că alaltaeri la 11 1/2 ore se disolve siedinti'a din lips'a obiecteloruse pare ordinea dila, căci domnece adeste și jumetate intr'o ora si nu mai eră ce bagă in cosiu; iera astadi ministrulu Trefort de frica ca mâne se pôte termină budgetulu ministrului de comerțu se rōga că se-lu crutie casa și se nu ia la deslăbătere numai decătu budgetulu.

Internulu camerei este acum'a lucruc secundariu, lucrurile cele mai interesanti se petrecu pe coridorulu dietei.

Aici te impedeci la totu pasiulu de cluburile de deputati, cari tōte se ocupa de o cestiune, tōte se ocupa cu deslegarea rebusului, si fia-care pretinde a fi mai bine informatu că celalaltu.

Objectulu discursului pe totu loculu este „perfidia“ guvernului austriacu!

Va fi ajunsu dejă si pe la d-vōstra declaratiunea guvernului austriacu despre banc'a nationala.

Acēst'a este cestiunea cea mare, care domnesce astadi terenulu, care eschide dela ordinea dile cestiunea orientala, eschide din camera sgomotōsele desbateri de mai nainte ale budgetului.

Suntemu păcaliti, reu păcaliti!

Tōte amu sacrificatu pentru banca de-si nu independēte, dar' acum'a precum se dice in limb'a statului „se pénz se posztó.“

Guvernulu nostru in contr'a opiniunei publice de aici, in contr'a presiunei partidei sele, si cu sacrificarea unei considerabili părți a partidei sele, espunendu-se chiaru de a fi declaratu de tradatoriu alu intereselor patriei, in sperantia ca in loculu spiniloru de acum in viitoriu dōra va se castige lauri, pentru sustinerea siogorimei cu cei de peste Lait'a, a sacrificatu cele mai eminintu drepturi de suveranitate dispunerea independēte despre resursele statului, a sacrificatu dreptulu de a dispune despre dările indierecte, dreptulu de a introduce vāmi degradatu țier'a la stare de colonia a Austriei, afara de aceea s'a parasitu de negatiunea observata de 10 ani fatia de pretensiunea de 80 milioēne a bancei nationali, espunendu țier'a că eventualminte se primēsca 30% si din datori'a cea de 80 milioēne care dupa arti. 12 : 1867 eră dejă superata, — numai că celu putienu banc'a se devina dualistica, si prin ast'a Ungari'a se capete o dotatiune mai mare

cu circa 27 milioēne mai mare decātu pāna aci, si cu acestu pretiu i eră asigurata reusirea in cestiunea invoielei cu Austri'a.

Se vede inse ca pe lānga tōca pretinse nōstra rutina in politica, noi amu devenitu pacaliti. Guvernulu nostru nu numai a facutu socotēl'a fāra birtasiu, dar' cu tōte ca ieste in sānge traditiunal'a sentintia „ne higyj a nēmetnek“ de asta data a datu prea multu pe barb'a nēmtiului, care l'a pusu de mamaliga.

De repetite ori a declaratu ministrulu presiedinte Tisza, cumca tōte cestiunile de invoieila cu guvernulu austriacu suntu comdaritate, in cea mai deplina solidaritate intre ambele guverne, si ca un'a fāra alt'a nu se pōte deslegā, a recunoscutu ca in cestiunea vamala, a dārei de consumu, si a datoriei de 80 milioēne a facutu concessiuni considerabili translaitanie pentru aceastei capeta țier'a recompensare prin infintierea bancei nationali dualistice, cu ajutoriulu cārei'a inflorindu industri'a nationala se voru moderā perderile parute la celealte cestiuni.

Lumea credea ca ce dice Tisza e sânt'a scriptura.

Inse vine banc'a nationala din Vien'a si prin gur'a secretariului Lucam dice, ca „nichts ungrisch“ ei nu dau parale la dispusatiunea magiariiloru, limb'a magiara nu e potrivita că se sigureze pe bancnotele loru, capital'a Ungariei este espusa la esundări continue, lui nici chiaru podrumurile din cetatea Budei nu-i suntu destulu de uscate pentru că argintulu si aurulu bancei se nu ruginēsca intr'ensele.

„Ast'a totusi e multu, unu Lucam, care se ingrasiā din sudōrea nōstra, se cuteze a ne persiflā astfelu, se nu capete elu pivnitie destulu de uscate nici chiaru in Bud'a, unde „comfortabile“ pentru inaltimea dealului — inii suntu obligati a merge! Ast'a ei impertinentia! Ascepte numai Lucam, va vedē elu ce tantieme grase va mai capetā, noi numai din gratia amu voitu se-i facemu lui gschäftu, dar' acum'a i dāmu drumulu, cāni se afla la oșe, numai se primimu, banchieri suntu destui, cari voru dorī sa ne intemeizeze banca, pentru-ca in asta privintia guvernulu austriacu ne este obligatu este solidariu cu alu nostru.“

Acest'a eră tonulu diurnalistice magiere dupa publicarea espōse-ului bancei nationali, si ast'a se sustinēa si prin cercurile deputatiloru si pe la guvernulu.

E bine! Luni merge guvernulu austriacu in clubulu partidei liberali dela Reichsrath, si acolo intrebatu se declara, cumca: „dā! banc'a nationala are dreptu, o astfelu de banca, precum se proiecte prin ambele guverne este o absurditate, statutele comunicate nici nu suntu „noli me tangere“, acelea se potu inca essentialminte modifica etc.“

Asta fatala declaratiune veni pe „calea fulgerului“ la Pest'a, si aici intr'adeveru produse efectulu fulgerului.

Mari si mici toti suntu detunati! Toti striga „perfidia“!

Quid nunc? eschiamā parinti patriei vin coridoru.

Vederemo! dicu mamelucii, adi capeta ministrulu Tisza inca in camera unu telegramu dela Maiestatea Sea, prin care i se face cunoscutu cum-

ca lu primesce in audientia, dupa mēdia-di si pornesce la Gödöllő. Acolo se va decide asup'r'a sortiei guvernului din Vien'a, care cu proiectulu de banca trebe sa traiēsca sēu sa mōra, pentru ca este angaiatu in solidaritate cu alu nostru.

„Nu credu dice unulu, pentru ca deca aru fi angaiatu nu s'aru fi dechiaratu asiā categoricu in contr'a nōstra pe lānga banca, nēmtii s'au folositu de credulitate nōstra si in termini elastici ni-au promis tōte pāna ne-au adusu in cursa, guvernulu nostru n'a fostu la inaltimea chiamārei sele, si acum nu numai suntemu batuti, dar' devenimu si de risulu lumei.“

„Ba dā! dice unu mare diplomatu, guvernulu austriacu s'a obligatu formalu in scrisu, suntu procese verbali subscribe de ei in asta privintia, ba chiaru si de dar' ast'a numai vasa o pu neti in diurnale, (Te si rogu dle redactoru sa nu o publici) guvernulu austriacu nu pōte scapā din clesce.

Totu atāt'a! — dice alu treilea, pōte cadē guvernulu austriacu, vine altulu, cu camer'a de astadi acel'a nu o va duce mai departe, pōte-se disolve camer'a chiaru, agitatiunea peste Lait'a atātu este de mare incātu ceea ce i-aru urmā aru fi si mai respingatoriā fatia de noi.

Acī nu prē afi espedientu pentru noi, mie asiā 'mi vine, dice alu patrulea, ca curagiulu acestu extraordinariu alu austriaciloru si afla sorgintea in altu locu, nu in pivnitiele bancei, acest'a este „inceputulu finei“

Cu unu cuventu fric'a, esacerbatiunea si confusiunea e mare, olebulu cu ap'a nu se pōte unī, ori unulu ori altulu.

Interesele atātu suntu de opuse, incātu deca vrēu pace ori unulu ori altulu trebue se retireze, se faca concessiuni.

Diurnalistic'a incuragiēza pe guvernulu se „nu se lasē“ se nu mai faca concessiuni căci atunci e perdutu.

Eu inse asiā amu auditu din betrāni ca in dilele nōstre tōte minunile numai trei dile durēza, voru trece si aceste trei dile, durēzele se voru mai molcomī, si apoi ori unulu ori altulu va face concessiuni. Ei dar' cine va face concessiuni?

Nēmtiulu dice ca: „der Gescheidtere gibt nach.“

Apoi cine se indoiesce despre acea ca magiarii suntu cei mai intielepti!

De altmintrea Sāmbata se va interpelā ministriulu in camera, si cātu mai curendu vomu audī ce scie oracululu?

In aceste mominte pline de ingri-giri 'i cade bine omulu cāndu mai aude si cātu unu svatu intieleptu.

„Ellenör“ n'are lucru mai grabnicu deocamdata, decātu se provōce pe guvernulu că se nu mai tândalēsca atāt'a cu proiectulu de Lege promenselu dela interpelatiunea lui Trauschensfeld „despre eschiderea totala a limbiloru nemagiare de pe la judecatoriū.“

Ansa la acēst'a i-a datu o declaratiune a guvernului Germaniei fatia de pretensiunea poloniloru cari si ei pōtēu că si lor' a polona se fia admisa la judecatoriū.

La acēst'a li respōse ministrulu ca „Germani'a are dreptu se-i germanizeze pe poloni, si i va si germanisā.“

De aci apoi intr'atāt'a se insufletiesce „Ellenör“, incātu punendu-se in cumpena cu Germani'a eschiamā: „La noi fia-care bagatela de natiunalitate pretinde dreptu de limba. Sprunschensfeldi ca „statulu acest'a e alu nostru, noi l'amu intemeiatu, noi suntemu aici domni si noi voimu se si remanemu domni.“

Nu sciu acum'a ce va dice Tisza la acēst'a, care fatia de deputatulu Georgiu Popu dechiarase de calumnia asertiunea ca magiarii aru tinde la magiarisarea natiunalitatiloru.

Acēst'a la tōta intemplantia este cestiune de potēra, apoi lumea ca fatia de potēra Germania dice ca „cine pōte oșe rōde.“

Inse magiarii — mi pare ca suntu nitielu mai slabuti decātu Germani'a, si incātu cunōscemu noi pe Csernatony si stilulu lui, apoi decumvatomu fi d. e. noi in pusetiunea magiariiloru, si ei in a nōstra, la ast'a pofta aru dice Csernatony „sokat akar a szarka, de nem birja a farka.“

Sp.

La organisarea comunelor.

Săbiu in 18 Nov. 1876.

Dupa ce ministriulu, in urm'a estinderei legii municipali generali si asup'r'a fostului fundu regiu, a ordinaru organisarea de nou a tuturor comunelor din fostulu fundu regiu in sensulu asiā numitei legi comunali art. leg. XVIII ex 1871 si alu supplementulu acesteia art. leg. V ex 1876, si dupa ce organisarea acēst'a are a se face cātu mai curendu, aflāmu de lipsa ainitiā pre cetitorii nōstri in acēsta cestiune ce o vomu pertractā in urmatōrele pre scurtu:

Articululu de lege 18 din 1871 are in vedere numai acele comune, ce nu formēza municipiū de sine statatoriu. Cāra intre municipiū si se organisēza dupa legea municipale.

Comunele deci in sensulu mai restrinsu luat, le imparte legea comunale in trei clase si anume: 1. orasie cu magistratē organizate, alu 2-lea comune mari si 3 comune mici. De orasie cu magistratē regulate le privesce legea comunale pre comunele acelea, ale căroru magistratē suntu organizate in sensulu §-lui 64 alu acesteia legi, adeca suntu provēdute cu atari organe oficiali, ce potu indeplinī recerintiele mai mari ce li se dau in cōmpetinti'a loru. Pāna la urmand'a organizare a comunelor in sensulu acesteia legi, dispuse legea că acele comune sa se privēsca de orasie cu magistratē regulate, care au avutu pre tempulu promulgārei acesteia legi, jurisdicțiune propriā in afaceri judiciale.

Comune mari suntu in sensulu legii tōte acele sate, orasie si orasiele, care nu posedu magistratē regulate, suntu inse cu tōte acesteia in stare a'si indeplinī ele inși-le si de vāntele proprii tōte afacerile interne si cele concrediute din partea municipiului. Pre cāndu comunele acelea ce din lips'a mijlōceloru materiali nu suntu in stare a-si indeplinī inși-le afacerile ce cadu in sensulu legii la cōmpetinti'a loru, ci spre acestu scopu trebue sa se intrunēsca cu altele, legea le numesce comune mici.

Pāna la organisarea urmand'a le-

gea dispune că comunele și orăsiile fără magistate, ce-si au notariul lor propriu, au să se privească de comune mari; pre cându cele ce au cu alte comune dimpreună unu notariu, de comune mici. — Pređiile se tienu de comunele pre alu cărui teritoriu jacu séu din care s'au compus, standu-le atâtu loru câtu și celoru-lalte comune și orășie voia libera de a cere stramutarea loru intr'o comuna de clasa mai inalta, deca potu dovedi ca ast'a se intempla la intiesulu acestor parti din locuitori, cari solvescu mai multu decatu jumetate din tota darea din comuna și ca posedu mijlocele materiali și spiritali spro a putea indepliní agendele unei comune de categori'a pretinsa.

Jurisdictiunea fia-carei comune se estinde asupr'a tuturoror persónelor care locuescu in comuna séu pre teritoriulu ei, asemenea asupr'a tuturoror mobileloru situate pre teritoriulu comunei. Esemte suntu de asta jurisdicțiune numai edificiele militari, mai departe edificiele destinate spre locuirea regelui și persónele militari ce stau in servitiu activu.

Comunele cá și municipiile de sine statatóre posedu o sfera de activitate dupla. Si adeca pre de o parte esercieza agendele administratiunei autonome in tóte afacerile interne, pre de alta parte indeplinescu agendele mandate din partea puterei de statu. Agendele din urma se indeplinescu prin oficialii comunali, precându cele dintâiu cadu in competinti'a corpului reprezentativu comunalu séu alu asiá numitei comunităti, séu comitetu.

Comitetele comunelor constau in jumetate din reprezentanti alesi in ceealalta jumetate din virilisti séu locuitorii acei'a ce platescu cea mai mare dare directa in comuna.

Numerulu membriloru din comitetu se ia dupa numerulu locuitoriloru din comuna, astfelu ca dupa 100 de locuitori are se vina unu reprezentantu in comitetu. Cu tóte acestea numerulu membriloru comitetului in comune mici nu póte fi mai micu de 10 și mai mare de 20; in comune mari nu mai micu de 20 și mai mare de 40; și in fine in orășie cu magistate regulate nu póte fi numerulu reprezentantiloru in comitetu mai micu de 48 și mai mare de 200.

Consemnarea virilistiloru o compune pentru fia-care anu deosebitu in comunele mari și mici pretorele, in orășiele cu magistate regulate comisiunea esmisa anume spre acestu scopu, dupa conspectele de dare. Numai darea aceea directa se considera, ce se solvescu dupa averea aflatóre in comuna séu pre teritoriulu ei, și dupa venitul ce-lu trage cineva in comuna séu pre teritoriulu ei, precum si darea ce se solvescu in comuna dupa castigulu personalu. Persónele favorite și de legea municipale precum suntu: medici, advocatii, preotii, invetiatorii etc, se bucura și dupa legea comunale de favorulu ca lor darea directa li se calculeza duplu și au preferintiá inaintea altor'a, cari nu solvescu mai multa dare decatu densii; cându adeca sum'a dărei lor este asemenea. Mai departe se calculeza in darea barbatalu séu a tatei și darea femeii séu a prunciloru minorenii, cându barbatalu și resp. tat'a administréza insusi realitătile celoru din urma, supuse dărei.

Pre jumetate membrii din comitetulu comunei i'alegu alegatorii din comuna. Alegatorii inse suntu: toti locuitorii din comuna ajunsii la 20 de ani, cari solvescu de 2 ani in comuna dare de pamentu séu de casa dupa proprietatea lor séu si numai dare de cástigu personalu. Cei-ce afara de darea de cástigu personalu nu platescu alta dare, numai atunci se numera intre alegatorii, deca nu stau in serviciu comunu, sub potestatea altor'a. Alegatorii suntu mai departe tóte corporatiunile și instituttele din comune,

care posedu avere imobile si platescu dare dupa ea in comuna. Asemenea posedu dreptulu de alegere și streinii cari s'au asiediatu de 4 ani in comuna cu intentiunea de a deveni membrii ai comunei, deca posedu celelalte recerintie aretate mai susu.

Din contra nu potu fi nici virilisti nici alesi in comitetu: soldatii și honvedii aflatori in serviciu activu. Cei-ce se afla in prinsóre preventiva séu in pedépsa pentru vre-o crima: dela publicarra sentintiei pâna la indeplinirea pedepsei. Cei-ce stau sub concursu. Si in fine oficiantii municipali și de statu, deca nu solvescu alta dare in comuna decatu cea dupa léfa.

Dreptulu de alegere se esercieza de fia-care alegatoriu in persóna. Numai minorenii și curandii potu fi reprezentati la alegere prin tutorii și curatorii lor. Mai departe femeile, instituttele și corporatiunile i'alegu ele insile pre cei ce se esercieze, in loculu lor dreptulu de alegere. Cá membru alu comitetului póte fi alesu numai celu ce e insusi alegatoriu in respectiv'a comuna și e maiorénu. Membrii ai comitetului nu potu fi, cei ce suntu arendasi ai bunurilor comunali, séu stau in vre-o alta relatiune de socotéla cu comun'a. In orășiele cu magistate regulate potu fi membri ai comitetului numai cei ce posedu dreptulu de alegere pentru dieta și sciú cetí și scrie.

Alegerea se face intrun'a deca numerulu alegatoriloru nu trece preste 600. Deca inse numerulu alegatoriloru trece de 600, alegerea se face in cercuri electorali compunande din câte 200 pâna celu multu 600 de alegatorii. Si in casulu din urma fia-care cercu electoralu alege atâti membrii in comitetu, câtú se vinu dupa proportiunea numerulu alegatoriloru din respectivulu cercu, la numerulu tuturoror alegatoriloru din comuna.

Prelânga membrii cei adevérati ai comitetului se alegu inca și membrii suplenti, cari in casu de lipsa, au se intre in comitetu in loculu celoru alesi inse dupa aceea din vre-o cauza iéra esiti, din comitetu. Suplenti se alegu totu dupa patru reprezentanti unulu. (Va urmă)

„Times“ publica o corespundintia curioșă asupr'a stărei spiritelor in Serbi'a. Resbelulu și perderile armatei serbe n'au fostu mai putienu desastroșe pentru guvernulu dela Belgradu decatu turburările pentru Turci'a. Principele Milanu, care fără voi'a lui s'a vediatu teritu intr'o lupta contra Turciei, se vede astadi amenintiatu pe de o parte de nemulțămirea supusiloru sei, iér' pe de alt'a de militarismulu rusescu. Adunarea scupcinei este intrevéduta cu óre-care téma, si guvernulu câtú se póte amaná acestu criticu momentu. Poporatiunea murmură și acusa pe guvernulu ca elu aru fi caus'a nenorociriloru publice, fără a se gândi ca camer'a liberu aléa este cea care a impinsu pe guvernulu la batae. Asemenea s'a luat in nume de reu și impregiurarea ca guvernulu a pusu trupe rusesci in garnisón'a din Belgradu și alte orășie de nordu. Sgomote surde 'lu acusa ca aru proiectá o lovitura de statu pentru a schimbá constitutiunea. Afara de acést'a serbii suntu fórté iritati de disprețulu ce arata rusii pentru trupele serbe. Animositatea a devenitu atâtú de mare, încátu a trebuitu sa se ia de sub comand'a lui Horvatovici, singurul generalu serbu, ori ce trupa rusésca.

Manevr'a trupelor din Galati.

Luni la 8 curentu a avutu locu, pe platoulu despre Barbosi, o manevra a tuturoror trupelor cantonate in urbea nóstra, in numeru cá la vre-o 7000, sub comand'a generalului Rapodovici.

Dupa câtú ne permitu restrénele nóstre cunoscintie militare, ipotes'a érá ca unu corpu de armata inimica, sositu din directiunea Tecuci, ia positiuni impregiurulu satului Serdaru, inaintandu o anteguarda spre satulu Barbosi in scopu de a protegea treceea armatei se prin defileulu din fati'a satului Serdaru și ocupá inaltimile din fati'a garei Barbosi și platoulu despre Galati, radimandu-se pe vii.

Garnisón'a Galati, in numeru superioru, vestita de sosirea inimicului, framite unu corpu pe sioséu'a Galati-Barbosi spre a respinge ante-gard'a inimica și a o ocupá in acea parte, pe cându corpulu principalu, trecendu prin satulu Calic'a, ocupá inaltimile acestui satu. De aci luptá unirea in atacu generalu a trupelor din Galati, respingerea inimicului și luarea satului Barbosi.

Abstractiune facendu de amorulu propriu natiunalu, inca amu avé ratiune de a fi mandri de bun'a tienuta și echiparea trupelor, dar' mai cu deosebire de instructiunea lor solida care i'face a se mldiá dupa comanda și a luá formatiunile necesitate de impregiurári cu o precisiune demna de tóta laud'a.

Nu dicemu nimicu despre voiosi'a soldatului, ea este inerenta poporului românú deprinsu a invinge, cu zimbetulu pe buze, cele mai grele incercári; nu este dar' o mirare pentru noi a vedé, de-si ajutati de unu tempu admirabilu, pe soldatii nostri, dupa o di de marsiuri obositoare, cautându momentulu repausului numai spre a trage traditional'a hora séu trecendu defilarea cá o trupa atunci esita din casarma.

Noi din parte-ne felicitámu siefi ce punu silinti'a a instruí si a dá binele materialu trupelor nóstre; numai astfelu tiér'a, in schimbulu sacrificieloru ce 'si impune, le va fi recunoscatóre pentru puterniculu spriginu ce suntu chiamati a-i dá.

„V. Cov.“

Discursulu

dlui deputatu natiunalu Ceorgiu P o p u, tienutu in sied. din 24 Novembre a. c. a camerei deputatiloru Ungariei.

Onorabila Camera! Nu voiescu a me estinde asupr'a vorbirei de ieri a dlui ministru de finantie, atâtú de lunga, ca a duratu 2 óre și jumetate, pentruca argumentele pronunciate in aceea vorbire amu avutu ocaziune a le audí acum'a a cincea óra si anume pe tempulu cându dlu ministru érá referintele comisiunei financiare.

A dóu'a óra le audu din gur'a d-sele cá ministru de finantie; ci me marginescu numai a face unele observatiuni la afirmatiunea dlui ministru, ca guvernulu cáta nisuintia si-a datu pentru a veni intru ajutoriu cetatieniloru ce platescu contributiune; o facu acést'a fiindu convinsu, ca cestiunea mai alesu in tempulu presinte este de mare insemnătate. Dlu ministru de finantie a disu adeca:

„Ca intru ce constá desvoltarea sorgintiloru de a putea plati contributiune? constá intru spriginirea intereselor cetatieniloru, cari contribuiescu dare, intru crearea mijloceloru trebuincioșe pentru desvoltarea spirituale și materiale a acestor'a etc.“

Ei bine acést'a recunoscú si eu. Ce inse a facutu guvernulu pentru ajungerea numitului scopu? Eu asiá sum convinsu, ca n'a facutu nimicu, ba a facutu chiaru contrariulu. Dlu ministru amintindu in vorbire sea urcare contributiunei dice: „acei'a cari ne acusa cumca numai prin urcare contributiunei, si anume prin urcare contributiunei directe, amu nesitu a ameliorá starea financiara, perdu din vedere, ca reulu este iminente, si noi amu recursu dupa ajutoriu acolo, unde l'amu aflatu cu cea mai mare siguritate“. Sa me ierte dlu ministru, dar'

trebuie sa-i spunu cumca prin enunciatiunea citata d-sea primesce senti'a atâtú de periculóșă și de multu condamnata a iesutiloru: „scopulu sancționéza mijlocele“.

Dlu ministru mai departe in vorbirea sea ne da de scire, ca guvernulu in venitoriu are intentiunea a propune urcare si a contributiunei indirecte. D-sea, dupa cum se vede, nu tiene contu de aceea impregiurare, ca contributiunea pâna acum'a apasa pre cetatieni asiá încátu urcările mai departe a dărei, considerandu ca consuma dejá capitalulu, aru fi o crima contra bunastărei patriei. Eu din aceste motive, și pentruca guvernulu nu tinde a-si implini promisiunea data pentru imbunatatirea financiaru tierei, și pentruca nu potu recunósce, ca mijlocele propuse de guvernulu aru ajutorá câtú de putienu sarcinele contribuitoriloru, ba din contra acelea tindu la latirea pauperismului, — nu primescu proiectulu de lege prezentatu de guvernulu pentru bugetulu statului.

Considerandu tempulu inaintatu și desbaterile lungi ce s'au facutu asupr'a obiectului de sub discussiune, cu bunavointi'a on. camerei voiescu numai pe scurtu a-mi motivá votulu. Voiu face acést'a cu tóta francheti'a pentruca tienu la acsioma „clara pacta boni amici“.

Desbaterile de pâna acum'a, on. Camera, s'au intorsu prelânga dóue obiecte mai vertosu prelânga starea financiara și prelânga politic'a esterna a monarchiei, si eu afu acést'a fórté naturale, pentruca ambele cestiuni atingu cele mai vitale interese a statului, atingu chiaru esistinti'a tierei.

Eu inse, on. Camera, sum pre depolinu convinsu, ca numai asiá putemu avé politica buna financiara, si numai atunci putemu face buna politica esterna, deca inainte de tóte vomu urmá o politica sanatóșă interna.

Voiu esamená cu permisiunea d-loru vóstre, deca politic'a guvernului interna, si mai alesu politic'a, ce guvernulu actualu o urmaresce fatia de români, fatia de aliatii cei mai naturali ai natiunei magiare.

Nime, atara de dlu deputatu Ragályi n'au aflatu cu cale nici a aminti macaru de acésta politica, si d-sea numai pe scurtu si in urmatoriulu modu o atinse: „vorbescú ceva si despre elementele eterogene, dar' nu voiescu a face multa esplicatiune; voiescu a vé face numai atenti, ca aceste elemente voru veni odata la acelu cugetu, la care a venitú asinulu lui Aesopu: „quid mea refert, cui serviam, citellas dum portem meas?“

Atât'a si intru acestu modu a-ti binevoitu a vé pronunciá si asupr'a natiunalitátiloru.

Eu tienu chiaru contrariulu de la ce dice dlu deputatu Ragályi; eu afu de trebuinciosu, cá sa ne chiarificámu si in asta cestiune câtú mai pre largu. Eu deci cu permisiunea on. Camere me voiu pronunciá si in acést'a privintia, si inainte de tóte voindu a esamená politic'a interna a guvernului, voiu reflectá prim'a data la politic'a de instructiune.

Sum de acea convingere, si credu ca d-vóstra inca consimțiti cu mine, ca numai acelu cetatianu 'si póte aperá patri'a, carele au ajunsu la unu gradu óresi-care de sciintia și cultura.

Ei bine se vedemu ce a facutu guvernulu in acésta privintia? Articuli de lege 38—44 din an. 1868 impunu guvernului datorinti'a espresa, cá sa se ingrigésca de infintiarea și sustinerea institutteloru de invetiamentu in numeru satisfactoriu si pentru natiunalitătile nemagiare. Dupa cum sciú eu, si precum sciiti si d-vóstra, guvernulu n'a facutu nimicu pentru numitului scopu, nu numai, dar' guvernulu n'are macaru nici intentiunea de a face pre venitoriu ceva.

Si eata cum. Dóuedieci de preparandii suntú sustinute de statu, cu limb'a de propunere esclusiva ma-

giara. Eu a-si affa cu cale, ca in tienuturile locuite de romani, precum la preparandiele din Dev'a, Aradu, Sighethu, Zelahu sa se tien cursu paralelu si in limb'a romana. Si ce s'a intemplantu?

In Dev'a la inceputu s'au tienutu prelectiuni si in limb'a romana, guvernulu inse au sistatu acest'a, si unu membru alu comisiunei financiari s'au pronunsiat mai in dilele trecute ca elu nu va vota nici unu cruceru pentru acea preparandu pentruca este unu cuibu periculosu.

Si care este acestu periculu?

Acel'a, ca unu profesoru au avutu temeritatea a propune studentiloru, cari in majoritate preponderante suntu romani si in limb'a romana; si dlu ministru alu culteloru in locu ca se fi aperatu acelu institutu si pre acelu profesoru, a promis, ca va face elu ordine prin dispuzetiuni ministeriale. De ca voimu a fi justu aru trebui se luamu in consideratiune, ca noi romani contribuimu statulu cu sangele si averea nostra, si prin urmare pretindemu cu totu dreptulu, ca statulu sa se ingrigesca de mijlocele nostre culturale.

S'au intemplantu mai departe la universitate din Clusiu ca profesoru pentru limb'a si literatur'a romana a propusu eleviloru studiulu in limb'a loru materna; acelu profesoru fu atacatu de press'a magiara din Transilvani'a, fu denunsiat guvernulu si i fu periclitatu postulu. Si pentru ca se ilustrezu lucrulu s'au mai intemplantu chiaru din partea acestei on. camere, ca dela unu institutu romanu, dela gimnasiulu din Brasiovu s'au detrasu unu bagatelulu de ajutoriu de 4000 fl., unu ajutoriu, care inse si guvernulu absolutistic i la datu. Aceste tote suntu eflusulu situatiunei de astadi; si se vedu a fi urmate forte sistematicesce, ca ci la ministerulu culteloru nu suntemu reprezentanti nici macaru prin unu bietu adjunctu de concipistu onorariu.

Trecu la justitia.

Cu ocaziunea organizarei tribunoloru s'au denumitu si dintre romani conformu prescrizeloru legei, unu numeru ore-care de judi si presiedinti.

S'au asediatu cate-va tribunale si in locuri romanesce.

Si ce s'a intemplantu? La reductiuni tote tribunalele asediate intre romani s'au cassatu, presiedinti si judecatorii romani mare parte fura pensionati in etatea loru cea mai activa; cei putieni ramas fura resfrati prin tota lumea ca jidovii dupa risipirea Ierusalimului; ier' in loculu loru fura denumiti magiari, cari nu pricepu limb'a poporului si cari prin dragomanu (tolmács), in lips'a acestora cu intrevinerea haiduciloru administréza justitia! Este lucru evidentu dloru, ca tote aceste se facu numai in detrimentulu justitiei. Cu durere trebue se marturisescu, — si acest'a o facu cu tota franchietia — cum-ca pentru noi starea de astadi este identica cu cea de sub absolutismulu nemtiescu, candu judecatoriulu nemtiescu si fatia de d-vostrea dicea cátra Amts-dienerulu se: „was sagt er?“ apoi pentru noi e totu un'a ori intréba judecatorinlu de amts-diener „was sagt er!“ ori intréba pe haiducu: mit mond!? (Contradiceri din mai multe parti). Me rogu de iertare, eu afu asemenarea forte potrivita.

Precum diseiu, cei mai multi judecatori s'au pensionatu, s'au asediatu intr'o stare forte acomodata pentru de a puté medita asupr'a sortiei meriteloru cástigate cu serviciile de cortesire.

„Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen.“ Numai cátu multi judi au ajunsu in acest'a stare fara a o fi meritatu.

Ce s'a intemplantu cu posturile devenite in vacantia prin moré? Acele posturi nu s'au inlocuitu ierasi cu romani. Fericitulu E. Gozsdu, br. Popu,

Alduleanu, Serbu, Mihali, Mog'a si altor'a n'au mai urmatu romani, ci magiari. Eata cum stamu astadi: intre douedecii judecatori la cassatiune avemu unu singuru jude romanu (intrerumperi: e de ajunsu acel'a! Borlea reflecta: ba e prea multu. Alungati-lu si pre acel'a!), intre 50 la inalt'a curte avemu 2; intre 148 judecatori la ambele table regesci avemu 7 insi. Mai avemu la tribunale 2 presiedinti: unulu este intre secui, celalaltu se afla esilat pe pusteale Ungariei in orasiulu Karczag. Acolo potu face forte mari servitii poporulu romanu si interesele justitiei cu cunoscintie'e limbei romane. (Strigari din mai multe parti; forte bine!) D-vostrea diceti ca asiá e bine eu sustienu contrariulu.

In fine voiu reveni la politic'a interna. De ca domnulu ministru de interne si-a propusu a scote pre romani din tote carierele publice, atunci d-sea si-au ajunsu scopulu; ca ci de ca privesce in partea acest'a a camerei, abia afa 2—3 deputati nationali.

Ceialalti, si intre acestea, acelu deputatu au fostu necesitatu a-si parasí loculu, carele e chiamatu a ave rola intre noi, si prin capacitatea si talentulu seu a lucrá mai multu pentru impacarea natiunei romane cu cea magiara pre bas'a deplinei egalitati, dicu si acestu barbatu a fostu necesitatu se-si depuna mandatulu cu aceea declaratiune cátra alegatorii sei: ca aici in acestu parlamentu nu-i mai este posibilu a se presentá cu conscientia si sitate. (Intrerumperi: cine e acel'a? Borlea striga: Alesandru Mocioni.)

A fostu aici si unu altu barbatu, carele fu espusu la insulte continue, numai pentru ca a enumeratu suferintiele natiunei sele si n'au spriginitu tendintia imorale a guvernulu.

Ve potu inse afida, ca d-vostrea sunteti in mare retacire fatia de acelu barbatu, ca ci eu i cunosc indemnulul lui patrioticu si intentiunile sele salutare pentru poporulu romanu si patri'a comuna.

Acestu barbatu inca fu cu tota puterea guvernulu si mijlocele nemorali impedecatu a intrá in acestu parlamentu.

Si pana candu astfelu romanii activi se scotu din parlamentu, de alta parte guvernulu prin lege se nisnesce a constringe pre pasivistii din Transilvani'a ca sa intre in parlamentu.

In municipie inca s'a ajunsu scopulu pre deplinu dlu ministru de interne, cu esecutarea si aplicarea conscientiosa a renumitei legi poriclite in tota Europ'a de cea mai liberala, adusa pentru egal'a indreptatie a nationalitatiloru nemagiare, aplicandu espressionea fatala acestea: „a lehetőségig!“ dupa putintia; pentru ca in tota tier'a n'avemu nici macaru unu comite supremu romanu. (Strigari: dar' Manu ce e?) Manu nu voiesce sa fia privitu de romanu, nici macaru unu vice-ce comite romanu; de-si precum se vede aru fi lipsa, ca ci ministrulu de interne este necesitatu a dá si cate doue comitate curatu romane pre man'a unui comite magiaru, care apoi functiunea intr'unu comitatu ca comite supremu in altulu ca comisariu regescu; de-si dlu ministru de interne credu, ca s'a pututu convinge, ca atatu in acestu parlamentu cátu si afara prin tota tier'a noi romanii avemu destui barbati probati, inteligenti si capabili pentru de a indepliní cu demnitate aceste officii; dintre cari se afla in acesta casa, din parte-mi li imputu numai, ca pre langa acesta procedura a guvernulu ei totusi mai comoreza la spatele ministrulu, ajutandu-lu cu votulu loru in guvernarea sea fatala.

Oficiantii subalterni din comitate, si acest'a neinsemnati la numeru, numai ei suntu in stare a spune, cu cáta abnegatiune potu a mai esiste, si la cate secaturi suntu espusi.

Trecu acum'a pentru a caracte-

risa situatiunea romaniloru din Transilvani'a, condamnati la passivitate absoluta. Eu amu observatu unele simptome din Transilvani'a, ca adeca romanii aru parasí passivitatea, de ca nu aru fi impedecati prin censulu feudale electoralu din 1848, carele, precum se esprimase secretariulu de statulu bar. Gabriel Kemény care in presente conduce destinele Transilvaniei — este indreptatu directu contr'a romaniloru. Acestu censu face imposibile participarea romaniloru la legelatiune, nepotendu fi reprezentati dupa cum pretinde ecuitatea si dreptatea; ci abtinentu-se cu totulu, marea majoritate a Transilvaniei astadi este reprezentata prin mandate castigat pe calea demoralisatiunei si a coruptiunei. Dlu ministru de interne prin proiectulu seu devenitu lege pentru arondarea municipieloru i-a succesu a nimici cu totulu unele comitate, in cari romanii formau majoritatea locuitoriloru. Astufel dlu ministru de interne, de ca a avutu intentiunea de a estermina pe romani din vietia publica de statulu, si au ajunsu pre deplinu scopulu, cu carele d-sea pote fi multiamitu, este in sa alta intrebare, de ca si respectivii suntu multiamiti, de ca tote aceste s'au facutu in interesulu tierii? Recomendu dlu ministru se mediteze asupr'a acestei teme, si sa-si liniscesca consciintia, de ca este capabilu de acest'a.

Resumendu cele dise, vinu la conclusiunea, ca politic'a interna a guvernulu este forte rea si gresita si mai alesu pentru noi romanii sugrumatori; prin urmare me simtiescu indreptatitu a declará aici in parlamentu — precum au declaratu acest'a deputatii negermani in parlamentu din Vien'a, ca de ca totu astfelu se va urma si pre venitoriu, atunci noi suntemu condamnati a purta numai sarcinele statulu magiaru, precum dincolo de Lait'a cei ce nu apartieniu nemtiloru suntu osanditi a purta sarcinele germaniloru. (Sgomotu). Astufel dloru nu ve mirati, de ca astadi magiarii n'au pre nime aliatu in tota Europ'a. Romania, care prin situatiunea ei geografica si etnografica aru fi unica aliata naturale a Ungariei, de ca nu me incelu, si judecandu dupa semnele de din afara, este necesitata a se arunca in bratiile inamiculu comunu. Pre acesta cale Romania si pote asecura pre unu tempu ore-care vietia, dar' sa ve insemnati bine dloru, ca dupa caderea si nimicirea Romaniei rendulu vine la Ungaria.

Romanii si magiarii precum sum convinsu in profundulu inimei mele, au acelea'si interese comune, si prin urmare suntu avisati la spriginirea reciproca.

De ca ei nu voru cunosce aceste interese comune de tempuriu, atunci nu mai pote fi scapare pentru ei in mijloculu valoriloru panslavistice si pangermane, ce ne amenintia pre toti. (Iosifu Madarász intrerumpe dicendu: nu stá lucrulu asiá—) mi se raspunde ca lucrulu nu stá asiá, eu a'siu dorí forte tare ca sa fia altmintrea.

On. Camera! Inainte de ce a-siu terminá cuventarea mea, mi iau libertatea a indrepta unu apelu sinceru, — nu cátra guvernulu ca ci n'amu incredere in elu, ci cátra On. Camera si astfelu cátra natiunea magiara. Politic'a de magiarisare se urmeza de multu tempu, de 60 ani cu mai multa ori mai putiena tenacitate, de 16 ani in sa cu tota forti'a, prin tote mijlocele; acestui scopu se sacrifica totu ce avemu.

Si dloru ore ce este rezultatulu?

Nimic'a. Noi romanii On. Camera moscenimu acestu pamentu de 2000 ani, si precum atunci asiá si astadi suntemu totu romani! Purcediendu din aceste ve rogu: faceti dreptate si nationalitatiloru nemagiare prin egalitate deplina si libertate adeverate, ne putemu intari cu totii mo-

ralminte si materialminte; numai astfelu vomu putea solidari resiste la ori-ce periculu, carea aru tinde sugrumarea libertatiloru si a patriei nostre.

Astadi inse tote se urmarescu din contra, dorintia mea este numai dorintia, si pentru acestu motivu, neavendu incredere in guvernulu, eu dechiaru inca odata, ca nu primescu proiectulu prezentatu nici la desbatare speciala.

Societatea crucei rosie din Romania.

Indata dupa declararea resbelulu serbo-turcu, domnulu ministru de resbelu prin scrisorea dela 10 Iuniu a. c. a rugatu pe domnulu Dimitrie Chic'a, ca se binevoiesca a organizá o societate care conformu conventiunei dela Genev'a din anulu 1864 la care a aderatu si statulu romanu, sa vie in ajutoriulu ranitiloru de pe campulu de lupta, fara osebire de nationalitate.

Domnulu Dimitrie Chic'a, unindu-se cu domni Ioanu Chic'a, C. A. Roseti, Nicolae Cretiulescu, George Gr. Cantacuzino, Gr. C. Cantacuzino, Dimitrie Sturdia. Dr. Iatropolu si Dr. Davila, a constituitu indata unu comitetu provisoriu si a formatu statutele care s'au inaintatu imediatu dlu ministru de resbelu spre a le supune la aprobarea Mariei Sele Domnitorulu.

Acestu comitetu facandu apelu cátra publicu a obtienutu prin subscriptiuni unu numeru suficientu de aderenti cari intrunindu-se in diu'a de 8 Iulie au constituitu societatea crucei rosie, formandu unu consiliu generalu din persoanele aretate mai susu si dñii Dri Athanasovici, Theodori, Photino, Hilel Manuah, locotenentu colonelulu Falcoianu si locot. colon. Algiu, cum si unu comitetu de administratiune alesu cu majoritatea voturiloru, pentru tempulu de trei ani, care se compune de:

Presiedinte, d. Dimitrie Chic'a.

Vice-presied. d. Dr. Carolu Davila.

Membrii: d. Dr. Iatropolu, d. Dr. Photino, d. locot. colonelulu Algiu.

Consiliulu apoi a decisu a se tramine in Turcia cátu si in Serbia cáte o ambulancia.

Acesta decisiune comunicandu-se dlu ministru de esterne, spre a lua intielegere cu ambele parti beligerante, s'a primitu din parte-i adres'a Nr. 7489, prin care arata ca facandu cunoscutu guvernulu otomanu si guvernulu serbu, a primitu respunsu din partea celui din urma ca primescu cu multiamire serviciile ce voiesce a i se aduce de acesta societate, ier' din partea guvernulu otomanu, ca nu pote garantá neutralitatea ambulantie nostre de ore ce armata sea nu este inliata intr'acesta privintia.

Domnii medici si farmacisti, cari au oferitu concursulu loru fara alta recompensa decatu aceea a indeplinirei unui actu de umanitate suntu:

Dñii D-ri. Iordanof, Stranschi, Slavcof,

Dñii medici. Zicef, Sarafov, Petcof, Constantinescu si Bosnef.

Dñii Pharm. Stransky, Slavcof, Pancef si Dimitrof.

Incredintiandu-se comand'a ambulantie dlu Dr. Iordanof, in diu'a de 13 Iuliu a pornitu din Bucuresci si cu ajutoriulu datu de agentia vaporeloru austriace care a transportatu materialulu si personalulu gratis a sositu la Cladov'a in diu'a de 20 Iuliu.

In 21 Iuliu a pornitu spre Zaicov, unde sosindu in diu'a de 24 s'a prezentatu totu personalulu ambulantie dlu Iordanof Lesianin comandantele armatei de Timocu, dela care a primitu ordinu a se divisá in doue sectiuni si in diu'a de 25 a urmatu intr'o lupta de langa Timocu unde a datu celoru raniti totu ajutoriulu necesariu si in urma s'a retrasu in Bre-stovitzka.

La 28 Iuliu dupa ordinulu dlu

Dr. Vladanu Georgevici, medicu siefu alu armatei, ambulanti'a a pornitu la Ciupri'a unde i s'a datu sub ingrigire unu spitalu cu 300 paturi. Din raportulu dlui Dr. Iordanof resulta ca dela 7 Augustu pâna pâna la 3 Octomvre, a avutu in cautarea acestui spitalu 1514 bolnavi din care: 556 vindecati, 17 concediati, 447 transportati la alte spitale, 52 morti, 344 remasi.

Plecandu pentru Russi'a personalulu societății jurnalului Moscovsky-Vedomosti, ce eră stabilitu la Rajanu; ambulanti'a româna a mai primitu sub ingrijirea sea spitalele din Rajanu, dela 1—10 Octomvre s'a cautat 1819 bolnavi din care: 1804 vindecati si evacuati, 4 morti, 11 remasi.

La punctulu Nerikef-Han, s'a prezentatu 197 bolnavi din care 160 cu diferite bôle interne.

Ambulanti'a a fostu supusa la trei inspectiuni facute de dlu Baronu Dr. Mundi inspectorulu generalu alu ambulantiiei Crucei rosie si a dlui Dr. Vladanu Gherghievici, si ambi au remasu multiamiti de modulu funcționării de cantitatea suficienta a materialului.

Materialulu s'a reînnoitu inca cu 111 colecte adeca:

20 colecte s'au tramisu la 12 Augustu insocite de mediculu Mileticiu.

58 colecte s'au tramisu la 20 Augustu insocite de medicii Papilianu, Andreescu si Corvinu, si

33 colecte s'au tramisu la 3 Octomvre.

Tôte acestea contienendu: Instrumente, Gutiere Atell, aparate de fracturi obiecte de pansamentu si târgi.

Personalulu s'a augmentatu inca prin medicii Miletici, Papilianu, Corvinu, Andreescu, Odoru, Ivanu, Grancea N: si pharm. Ilefu, cari aflându-se in Serbi'a s'au angagiatu in servitiulu ambulantiiei nôstre; inse farmacisti Stransky, Slavcof si mediculu Bosnef avendu interese de familie s'au reintorsu in tiera si astfelu personalulu ambulantiiei se compune astadi din 13 medici si 3 farmacisti.

Resultatulu servitiilor facute de ambulanti'a nôstra pâna la 10 Octob. este cautarea a 3430 bolnavi din care 2397 vindecati si evacuati, 607 transportati la alte spitale, 19 concediati, 52 morti si 355 remasi.

Personalulu ambulantiiei se ocupa cu cautarea ranitorilor din spitalele Ciupri'a si Rajan, si se afla in deplin'a sanatate.

Chieftuelile facute de societate pentru servitiulu ambulantiiei, se voru publică deosebitu cu tôte detairile necesarii.

Comitetele sectionare constituite pâna acum sunt:

I. Bacău.

Presiedinte: dlu Dr. Louis Collin. Vice-presied.: dlu Dimitrie Holbanu. Dr. Friderich Müller. Secretariu: dlu Bosilie Mancast. Cassariu; dlu Dr. N. Dumbraveanu.

II. Falticeni.

Presiedinte: dlu Dr. Dutescu. Vice-presied.: dlu G. Ghitescu.

III. Tecuciu.

Presiedinte: dlu Dr. I. Capesky. Secretariu: dlu Dr. C. Petrasco. Cassariu: dlu Cost. Racovitia.

IV. R. Vâlcea

Presiedinte: dlu Dr. Zographus. Membrii: dlu C. Georgescu, dlu Oprea Dumitrescu, dlu N. Surdu, dlu I. Popescu, dlu Veterinaru C. Mihaescu. Secretariu: I. S. Bobocu.

„Timp.“

Sciri telegrafice.

Budapest'a 30 Novembre. In conferinti'a partidei liberale a declarat Tisza, la interpelatiunea lui Wahrman despre cestiunea bancei: ca dela 11 Maiu respective

dela 4 Octobere încôce nu s'a intemplantu nimica ce aru fi schimbatu situatiunea dintre regimile de amendoué părțile. Dupa cele intemplate intre amendoué regimile, regimulu ung. este indreptatitu a se declară in ceea ce privește afacerea bancei, ca tôte cestiunile atingătoare de pactu, de si nu in modu juridicu, dara politicesce asi suntu legate de olalta, încātu numai la olalta se potu substerne spre sanctiunea mai inalta.

Regimulu sta si astadi pe langa declaratiunea acést'a si spre acestu sferistu va caută asi procură argumente determinate si neindoişoe, deca regimulu austriacu se mai afla séu nu si astadi pre basea dela 11 Maiu, si 4 Octobere indigitata de Tisza, pentru-că dupa căstigat'a convingere sa proceda mai departe (Aplause). Conferinti'a este invoita cu interpelatiunea in siedinti'a de mâne. Tisza declara ca cu ocaziunea respunsului la interpelatiune va mai adauge unele, cari voru marî ponderositatea celorlute dise astadi.

Budapest'a 30 Novembre. Ministru presiedinte Tisza a substernutu Monarchului in Gödöllő decisiunea ministeriului ungrescu: ca elu sta neclatitu pre proiectele stipulate in punctatiunile din Maiu nedespartite, in specialu pebas'a conexului nedespartitu alu statutului de banca cu celelalte părți ale pactului. Maj. Sea consimti cu parerea acést'a. Tisza a doveditu mai departe din protocolulu conferintiilor ministeriale din Maiu, ca regimulu austriacu este legatu de punctatiunile stipulate in cestiunea bancei.

Vien'a 30 Novembre. Cris'a ministeriala e acuta. Ministeriulu Auersperg si-a datu demissiunea.

Bucuresci 30 Novembre. Demissiunea ministeriului nu se adeverece, cu tôte aceste pusetiunea ministeriului se considera sguđuita prin tienti'a senatului.

Budapest'a 1 Decembre. In siedinti'a casei deputatorilor de astadi a respunsu min. presied. Tisza la interpelatiunea lui Wahrman: Dela Maiu încôce nu s'a intemplantu nimica ce aru puté alterá bas'a pactului. Ministeriulu se tiene strinsu de concesiunea punctelor din pactu si va provocá fără întârdiare o declaratiunea neindoişoa, deca ministeriulu austriacu remâne credinciosu principieloru cari au sa oblege pe amendoué regimile la solidaritate. -- Ministrii Lasser si De Pretis suntu chiamati de Maj. Sea pe mâne la Budapest'a.

Vien'a 1 Decembre. Ministri Pretis si Lasser au plecatu la Budapest'a.

Belgradu 1 Decembre. Eri diminétia a plecatu generalulu Cernaieff dela Belgradu, pe doue septamâni, preste Vien'a la Chisie. neu, spre a conferi cu principele Nicolau. — In Serbi'a vechia serbiu tienu ocupate 65 sate pre pamentu turcescu, cam totu atâtea colon. Despotovici in Bosni'a. Se denumira comandanti de corpuri: Horvatovici la Timocu, Alimpici la Drin'a, Protici in cerculu Siumadri'a. Pentru corpulu Moravei inca nu s'a denumitu nici unu comandantu.

Aten'a 1 Decembre. Ministerulu presiedinte Comonduros a demissionatu din caus'a respingerei proiectelor de impositu.

Constantinopole 1 Decembre. Drumulu de feru tucescu Sofi'a-Adrianopole 'si duce totu materialulu mobilu in securantia, dinaintea rusiloru.

Varietăți.

* * * *Majestatea Sea ces. si apost. reg. s'a induratu pręgratiosu a darú din pręnal'a sea siatula privata 150 fl. v. a. pentru repararea bisericiei nôstre din Trestia, protopresbiteratulu Zarandului.*

* * * *Congregatiunea comit. Sibiului se va aduná in jumetatea cea dintâiu a lunei acesteia.*

* * * *Comitetulu permanentu alu comit. Sibiului, alesu in 15/27 Novembre a. c. este chiamatu pe 4 Decembre st. n. spre a se constitui.*

* * * *Aici s'a arestatu unu falsificatoriu de politie, Beyer, din Germani'a de Nordu, care petrecú mai multu tempu, parte in Sibiuiu, parte in Apoldulu mare.*

* * * *Unu maritisiu romanticu. In cercurile aristocratice din Vien'a, unu maritisiu dintre cele mai bizare dá multa materia de vorba. Este vorb'a despre o fata naturala a principelui Wrede pe care, prin o nobletia de inima ce-i face onóre, a luat'o de mica in cas'a sea si a lasat'o aici sa se bucure de tôte drepturile unei fiice. Positiunea ce a datu elu acestei tenere este caracterisata prin impregiurarea, ca atátu servitorii, cum si. visitatorii casei i dau titlulu de: „princesa“, cu tôte ca eră cunoscutu raportulu nelegitimu ce avea cu tatalu seu. Acésta fata frumósá si plina de spiritu, de unu caracteru romanticu si cam aplecatu spre escentricitate, care totu-deún'a a iubitu cu pasiune natur'a si a doveditu o aplicare pentru spargerea catenelor curatu conventionale si moderne, a facutu acum unu pasu care a pusu in mirare chiaru pe acei'a cari o cunosc. Ea si-a datu mân'a unui tieranu dela Mondsee, care in contrastu cu cult'a sea socia, n'a trecut u inca nici preste notiunile elementarie ale cetirei si scrierei. Tôte silintiele rudelor sele de a o retienea dela acésta resolutiune fura in vanu; cu capitalulu de 75,000 franci ce posedá dela tatalu ei, cumperá o mosia lângá frumosulu locu unde cu multiamire face pe menager'a lângá rusticulu ei sotiu. Epistolele ei respira cea mai mare fericire.*

Si apoi sa se mai dica ca in diu'a de astadi nu mai e lume romantica!

Locu deschisu.

In afaceri de ale Asociatiunei transilvane pentru literatur'a româna si cultur'a poporului românu.

Comitetulu despartimentului III (Sibiuiu), nu s'a mai conchiematu din Iulie a. c. — nu scimu din ce cause? Are directorulu despartimentului, dlu I. Hani'a, de gându a mai conchiemá acestu comitetu séu bá?

Sibiuiu in 3 Decemvre 1876.

Mai multi membri ai comitetului.

Burs'a de Vien'a.

Din 20 Noemvre (2 Decb.) 1876.

Argintu.....	116 35
Galbinu.....	6 07
Napoleonu d'auru (poli).....	10 23
Valut'a noua imperiale germána...	63 —

ad Nr. 57. 1876.

Concursu.

Pentru ocuparea unui postu de capelanu lângá betránulu parochu din parochi'a Tibru in ppresbiteratulu Albei-Iulie.

Emolumentele suntu urmatórele:

1. O casa de locuintia cu gradina de legumi, si gradina de pometuri.
2. Doue pamenturi aratóre de 1 1/2 jugeru.
3. Dela 60 numere de case câte 1 ferdela de cucuruzu in bómbe, si 1 di de lucru.
4. Dela cele 60 numere tôte venitele stolari indatinate.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a-si asterne concursele loru, conformu dispusetiuniloru statut. org. la subscrisulu pâna in 12 Decembre cându va fi si alegerea.

Alb'a-Iuli'a 5 Noveb. 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu. Alesandru Tordosianu m/p. prot. gr. or. de Alb'a-Iuli'a.

Edictu.

Stanc'a nascuta Giurgiu, maritata dupa Ioanu Traistariu, de religiunea

gr. orient. din Resinariu, carea a parasitu pre numitulu ei barbatu de cinci ani si astadi nu se scie deca mai traiesce unde se afla, se citéza a se infaciá la subsemnatulu foru matrimonialu, căci la din contra, dupa trecearea unui anu dela dat'a de mai josu, se va decide asupr'a actiunei barbatului ei si in absentia ei.

Sibiuiu 15 Nov. 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. II alu Sibiului.

I. Popescu,

(1—3)

protop.

Edictu.

Nicolae Andreiu Bigiu din Presmiru comitatulu Brasiovului, carele de 11 ani parasu pre legiuit'a sea sotia Mari'a Ioanu Stelea fara a se sci ubicatiunea lui, se citéza a se presentá inaintea subsemnatului scaunu protopresbiterale in terminu de unu anu a dato, căci la din contra procesulu divortialu asupr'a-i intentatu se va pertractá si decide si in absentia densului.

Brasiovu in 30 Octobere 1876.

Scaunulu ppresbiteralu gr. or. alu II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,

1—3

protopresb.

Edictu.

Ioachim Ioanu Grozea din Fel-dióra, comitatulu Brasiovului, carele de 3 ani si 8 luni a parasitu pre femeia sea Susan'a Vasilie Tausu, fara a se sci ubicatiunea lui, se citéza a se presentá inaintea subsemnatului scaunu ppresbiterale in terminu de unu anu si o di, căci la din contra procesulu divortialu asupr'a-i intentatu, se va pertractá si decide, si in absentia densului.

Brasiovu 16 Octobere 1876.

Scaunulu ppresbiteralu gr. or. alu II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,

3—3

ppresbiteru.

Anunțiu.

„Amiculu poporului“ calindariu pre anulu 1877 de Visarionu Romanu, anulu XVII a esitu din tipariu dilele aceste. In partea propria a calindariulu, inavutitu cu calindariu istoricu, calindariu economicu si alte multe materii pentru trebuintiele practice, contiene tôte tabelele necesari pentru prefacerea mesuriloru metriche in mesuri vechi si a acestor'a in metriche, si pentru reductiuni de pretiu la cumperári dupa acele mesuri.

In partea instructiva si amuzanta: Istori'a Ardealului cu privire la români (fine). — Doue nebunii de N. Gane. — Milanu si Nichita, cu portreturi. — Agronomi'a: Trifoiulu rosu de P. S. Aurelianu. — Pusetiunea si pamentulu viei. — Cum trebuie culesu si grigite pómele. Mediculu de casa. — Din regulamentele institutului de creditu „Albin'a“. — Posesii, notitie economice, varietăti, anuntiuri de interesu etc.

Pretiuulu de bolta alu unui esemplariu e 50 cr, cu tramitere francata prin posta 56 cr. — 10 esemplare facu numai 4 fl. 50 cr. — 25 esemplare 10 fl. — 50 esemplare 18 fl. 50 cr. — 100 esemplare 35 fl.

Calindariulu se póte trage de dreptulu dela editorulu seu. V. Romanu in Sibiuiu, cum si prin tôte librariile si vendietorii cunoscuti.

Pentru inlesnire se potu folosí la coomendári asemnatele postali de bani.

2—2